

ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΙΣΩΣΕΩΝ ΜΕΡΙΚΗΣ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΕΩΣ

ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΟΥ CAUCHY

ΥΠΟ Κ. Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

1ον. Ὡς εἶναι γνωστὸν αἱ ἐξισώσεις μερικῆς παλινδρομήσεως (Équations de la régression partielle) τῶν χρονολογικῶν σειρῶν ἢ οἰκονομικῶν συναρτήσεων—φαινομένων δηλ. ἐν τῷ χρόνῳ ἀνελλισσομένων καὶ δι' ἀριθμητικῶν σειρῶν παριστωμένων—διὰ τὸν καθορισμὸν αὐτῶν προαπαιτοῦσι τὸν ὑπολογισμὸν τῶν διαφορῶν συντελεστῶν ὀρικῆς συσχετίσεως (ἢ καὶ ἄλλως ὀλικῆς), εἶτα δὲ συναρτήσει τῶν συντελεστῶν μερικῆς συσχετίσεως, τὸν προσδιορισμὸν τῶν συντελεστῶν μερικῆς παλινδρομήσεως, καὶ τοῦτο διότι, ἐπειδὴ τὸ φαινόμενον X θεωρεῖται μορφουμένον τῷ ταῦτο-χρόνῳ ἐπιδράσει καὶ ἐκδηλώσει—μετὰ ἢ ἀνευ χρονικῆς τινος ὑστερήσεως ἢ προηγήσεως—τῶν n ἄλλων φαινομένων Ψ, Z, Φ, \dots ἐξευρίσκειται ἡ ὑφισταμένη συμμεταβολή—συσχέτισις ἢ συνάφεια—τούτου μεθ' ἑκάστου τῶν λοιπῶν τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ λαμβανομένης ὑπ' ὄψει καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἄλλων $(n-1)$ φαινομένων.

Κατὰ ταῦτα ἐν τῇ γενικωτέρῃ ἐννοίᾳ τὸ X δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς πληροῦν τὴν σχέσιν $X = \sigma(\Psi, Z, \Phi, \dots)$ καὶ ἐπομένως, ἐπίσης, ὅτι εἶναι μο-
νότιμος συνάρτησις τῶν n ἄλλων μεταβλητῶν.

2ον. Ἐπειδὴ δὲ τὰ X, Ψ, Z, Φ, \dots παριστῶσι ποσοτικῶς τὴν διαδο-
χικὴν ἐν τῷ χρόνῳ ἐξέλιξιν ἑκάστου τῶν θεωρηθέντων φαινομένων, λογ-
κὸν εἶναι νὰ δεχθῶμεν ὅτι αἱ ποσοτικαὶ τούτων ἐκδηλώσεις, καθ' ὃ ἀπό-
τοκοι μετρήσεων ἐνέχουσι σφάλματα παρατηρήσεως καὶ συνεπῶς ὡς ἐκ
τούτου αὐταὶ ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα κυβερνητικῶν μεταβλητῶν—δηλ. ἐξαρω-
μένων ἐκ τοῦ τυχαίου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον—μετὰ διασπορᾶς ὡς πρὸς
τὸν μέσον αὐτῶν ἀσθενούς, ἐφ' ὅσον αἱ μετρήσεις εἶναι ἀκριβεῖς.

Ἡ ἀναλυτικὴ ὄθεν ἀναπαράστασις τῆς τεθείσης ὑποθέσεως $X = \sigma(\Psi, Z, \Phi, \dots)$ ἄγει εἰς τὴν ἀναζητήσιν τῆς, τυχόν, ὑφισταμένης σχέσεως, ἣτις συνδέει τὸ X πρὸς τὰ Ψ, Z, Φ, \dots ταῦτοχρόνως. Ἡ σχέσις αὕτη πρέπει, ὡς εἶναι φυσικόν, νὰ εἶναι μοναδικὴ ὡς πρὸς τὰς μεταβλητάς, ἣτις θὰ δίδῃ τὸ X , γνωστῶν ὄντων τῶν Ψ, Z, Φ, \dots

3ον. Ὁ καθορισμὸς τῆς τοιαύτης σχέσεως δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ
1) Δι' ἐμπειρικῆς ἐξομαλύνσεως (Ajustement empirique). 2) Δι' ἐξομα-
λύνσεως συναρτησιακῆς τινος σχέσεως παρεχομένης ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ
ἐξαρωμένης ἐκ τινων σταθερῶν. Ἀπλοῦν παράδειγμα τοῦ δευτέρου τρόπου

παρέχει ή ύφισταμένη σχέσις μεταξύ του ὄγκου τῆς παραγωγῆς ἀγαθοῦ τινος καί τῆς τιμῆς μονάδος τούτου (σχέσις μοναδική προσεγγιζόντως, καί ἀναστρέψιμος). Ἡ σπουδή ὅμως στατιστικοῦ τινος φαινομένου, διά τήν μόρφωσιν οὐτινος ὑπεισέρχονται πλείονες τῶν δύο παραγόντων—γενεσιουργῶν αἰτιῶν ἢ αἰτιῶν ἐπιδρωσῶν ἀπό κοινοῦ—δέν εἶναι δυνατή διά μόνης τῆς γνώσεως τῶν συντελεστῶν τῆς ὀρικῆς (ὀλικῆς) συσχετίσεως, οἷτινες, ὡς γνωστόν, προκύπτουσι διά τοῦ ἀνά δύο συνδυασμοῦ τῶν ὑπ' ὄψει ποσοτικῶν ἐκδηλώσεων τῶν φαινομένων. Ἡ τοιαύτη σπουδή ἀπαιτεῖ τήν χρῆσιν καί ἄλλων εἰδικῶν συντελεστῶν, τῶν, παρὰ τῷ Uv , κληθέντων συντελεστῶν μερικῆς συσχετίσεως (ἢ μερικῆς συμμεταβολῆς ἢ μερικῆς συναφείας), δι' ὧν εἶναι ἐφικτή ἡ διαμόρφωσις τῶν μνημονευθεισῶν ἐξισώσεων μερικῆς παλινδρομήσεως.

4ον. Διά τοὺς κατόχους ὅμως τῶν μεθόδων τῆς νεωτέρας τεχνικῆς στατιστικῆς δέν εἶναι ξένοι καί ἄγνωστοι οἱ κοπιώδεις, σχοινοτενεῖς καί, ἐν πολλοῖς, πολύπλοκοι ὑπολογισμοί, οἷτινες πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται καί οἱ ὅποιοι συγχρόνως δέν εἶναι καί ἀπηλλαγμένοι σφαλμάτων, χωρὶς διά τὰς ἐν τῷ μεταξὺ φάσεις τοῦ ὑπολογισμοῦ αὐτῶν νὰ ὑφίσταται μέθοδος τις ἐπαληθεύσεως τῆς μέχρι τότε γενομένης ἐργασίας, ὡς ἀπολύτως ἀκριβοῦς.

Διά ταῦτα ἡ μέθοδος τοῦ Cauchy δύναται ὡς ἐκ τῆς εὐκολίας αὐτῆς νὰ παράσχη θετικὴν ὠφέλειαν εἰς τὰ τοιούτου εἶδους προβλήματα, καίπερ ὑπὸ ἔποψιν προσεγγίσεως ὑπολείπεται κατά τι τῆς μεθόδου τῶν ἔλαχ. τετραγώνων. Διά τῆς μεθόδου ὅμως τοῦ Cauchy μορφοῦνται μόνον αἱ ἐξισώσεις μερικῆς παλινδρομήσεως, οὐχὶ δὲ καί οἱ σὺντελεσταὶ μερικῆς συσχετίσεως (').

5ον. Πράγματι ἡ ἀληθῆς ἀναλυτικὴ ἔκφρασις ἣτις συνδέει τὸ X πρὸς τὰ Ψ, Z, Φ, \dots εἶναι ἄγνωστος. Οὐχ ἦντον πρὸς ἀπλούστευσιν υἱοθετοῦμεν τὴν ὑπόθεσιν ὅτι αὕτη εἶναι γραμμικὴ δηλ. τῆς μορφῆς

$$X = \alpha \Psi + \beta Z + \gamma \Phi + \dots$$

(πρὸς εὐκολίαν θὰ θεωρήσωμεν μόνον τὰ μεταβλητὰ X, Ψ, Z, Φ) ὅπου α, β, γ εἶναι παράμετροι ἄγνωστοι καί τὰ X, Ψ, Z, Φ συναρτήσεις ὠρισμένα τοῦ χρόνου t , αἷτινες διά $t = t_i$, λαμβάνουσι τὰς τιμὰς X_i, Ψ_i, Z_i, Φ_i .

1) Τῶν τελευταίων ἡ εὕρεσις γίνεται εὐκόλως, ἐφ' ὅσον ἔχουσι καθορισθεῖ οἱ συντελεσταὶ ὀρικῆς συσχετίσεως διά τοῦ τύπου

$$pq \cdot 12 \dots n = \frac{-(-1)^{p+q} \Delta pq}{\sqrt{\Delta pq} \sqrt{\Delta qq}}$$

καὶ $\Delta = \begin{vmatrix} 1 & q_{12} & q_{13} & \dots \\ q_{12} & 1 & q_{23} & \dots \\ q_{13} & q_{23} & q_{14} & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix}$, ὅπου $\Delta pq, \Delta qq, \Delta pq$, αἱ ἐλάσσονες ὀρίζουσαι αἷτινες προκύπτουσι ἐκ τῆς μεζονος Δ , δι' ἀκαλοφῆς τῶν στηλῶν καί γραμμῶν

τῶν σημανομένων ὑπὸ τῶν δεικτῶν p καί q (ἴδε στατιστικὴν E. A. 'Αθανασιάδου, σελίς 159 καί ἐφεξῆς).

Ἡ μέθοδος τοῦ Cauchy ἐπιτρέπει τοὺς σχετικoὺς ὑπολογισμοὺς διὰ διαδοχικῶν προσεγγίσεων καὶ τὰ ἐξαγόμενα τῆς προσεγγίσεως τάξεως ν χρησιμεύουσι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ συντελεστοῦ K τάξεως $(\nu+1)$ τοῦθ' ὅπερ παρέχει τὸ μέσον τοῦ συνεχoῦς ἐλέγχου τῆς ἀκριβείας τῶν διαδοχικῶν φάσεων τοῦ ὑπολογισμοῦ.

Τὴν θεωρηθεῖσαν ὄθεν σχέσιν $X_i = \alpha \Psi_i + \beta Z_i + \gamma \Phi_i$ γράφομεν κατὰ πρῶτον ὡδε $X_i = \alpha \Psi_i$ (1) [$i=1, 2, \dots, \nu$] καὶ ἀθροίζομεν κατὰ μέλη διὰ πάσας τὰς τιμὰς τοῦ i ἥτοι $\sum X_i = \alpha \sum \Psi_i$ ἢ $\alpha = \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i}$ (2)

ἢ Ἐξίσωσις ὄθεν (1) γράφεται

$$X_i = \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i$$

καὶ ἐπομένως αἱ ἀποκλίσεις (διαφοραὶ) μεταξὺ τῶν διαφόρων τιμῶν παρατηρήσεως καὶ ὑπολογισμοῦ θὰ εἶναι αἱ

$$\Delta X_i = X_i - \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i \quad (\text{διὰ } i=1, 2, \dots, \nu)$$

Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἄθροισμα αὐτῶν δέον νὰ εἶναι μηδέν δηλ. $\sum \Delta X_i = 0$ Ἐὰν νῦν αἱ ἀποκλίσεις ΔX_i δὲν ἐμφανίζωσι τὸν χαρακτηῖρα τῶν τυχαίων σφαλμάτων, τότε συμπληροῦντες τὴν ἐξίσωσιν (1) γράφομεν ταύτην ὡς ἐξῆς $X_i = \alpha \Psi_i + \beta Z_i$ (3)

θον. Τὰς ἐξισώσεις (3) ἀθροίζομεν κατὰ μέλη διὰ πάσας τὰς τιμὰς τοῦ i λαμβάνοντες $\sum X_i = \alpha \sum \Psi_i + \beta \sum Z_i$ (4)
ἐκ τῆς (4) λυομένης ἔχομεν

$$\alpha = \frac{\sum X_i - \beta \sum Z_i}{\sum \Psi_i} \quad (5)$$

τὴν τιμὴν α ἐκ τῆς (5) ἀντικαθίστοντες εἰς τὴν (3), ἔχομεν

$$X_i = \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i - \beta \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i + \beta \sum Z_i \quad \eta$$

$$X - \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i = \beta \left(Z_i - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i \right) \quad (6)$$

ἄλλα, κατὰ τὰ προλεχθέντα

$$\Delta X_i = X_i - \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i, \text{ καὶ κατ' ἀναλογίαν}$$

$$\Delta Z_i = Z_i - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i$$

ὄθεν ἡ (6) γράφεται $\Delta X_i = \beta \Delta Z_i$ (7)

Ἄλλὰ ἐξισώσεις τῆς μορφῆς (7) ὑφίστανται ν , ὅσαι δηλ. καὶ αἱ διαφοραὶ τοῦ i τιμαί. Ἐκ τῆς σχέσεως (7) εἰσαγομένου τοῦ πολ/στοῦ $+1$ ἢ -1 , ἀναλόγως ἂν ΔZ_i εἶναι θετικὸν ἢ ἀρνητικόν, θὰ ἔχωμεν μετὰ τοὺς πολ/σμοὺς καὶ τὴν κατὰ μέλη ἄθροισιν. $\sum \Delta X_i = \beta \sum \Delta Z_i$ (8)

καὶ ἐπομένως ἀντιεσάγοντες τὴν τιμὴν τοῦ β ἐκ τῆς σχέσεως 8 εἰς τὴν ἐξίσωσιν (4), ἔχομεν μετὰ τὰς πράξεις

$$a = \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} - \frac{\sum \Delta X_i}{\sum \Delta Z_i} - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \quad (9)$$

$$\eta \text{ καὶ } a = -\frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} - \beta - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \quad (10)$$

7ον. Αἱ ἀποκλίσεις μεταξὺ τιμῶν παρατηρήσεως καὶ τιμῶν ὑπολογισμοῦ θὰ δίδονται ὑπὸ

$$\Delta^* X_i = (X_i - \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i) - \frac{\sum \Delta X_i}{\sum \Delta Z_i} (Z_i - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i)$$

καὶ ἀθροίζοντες κατὰ μέλη διὰ πάσας τὰς τιμὰς τοῦ i

$$\sum \Delta^* X_i = (\sum X_i - \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \sum \Psi_i) - \frac{\sum \Delta X_i}{\sum \Delta Z_i} (\sum Z_i - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \sum \Psi_i) = 0$$

Ἐὰν αἱ ἀποκλίσεις $\sum \Delta^* X_i$ δὲν ἐμφανίζωσι τὸν χαρακτηριστὴρα τυχαίων σφαλμάτων, τότε συμπληροῦμεν τὴν ἐξίσωσιν (3) γράφοντες ταύτην ὡς ἑξῆς

$$X_i = \alpha \Psi_i + \beta Z_i + \gamma \Phi_i \quad (11)$$

καὶ ἀθροίζοντες κατὰ μέλη διὰ πάσας τὰς τιμὰς τοῦ i ἔχομεν

$$\sum X_i = \alpha \sum \Psi_i + \beta \sum Z_i + \gamma \sum \Phi_i \quad (12)$$

Ἐκ τῆς (12) λαμβάνομεν τὴν τιμὴν τοῦ α καὶ εἰσάγομεν ταύτην εἰς τὴν (11) εὐρίσκομεν, μετὰ τὰς πράξεις

$$X_i - \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i = \beta (Z_i - \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i) + \gamma (\Phi_i - \frac{\sum \Phi_i}{\sum \Psi_i} \Psi_i)$$

$$\eta \quad \Delta X_i = \beta \Delta Z_i + \gamma \Delta \Phi_i \quad (13)$$

τῆς (13) ἀθροίζοντες κατὰ μέλη διὰ πάσας τὰς τιμὰς τοῦ i, εὐρίσκομεν, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ πολ/στοῦ ± 1 , ἀναλόγως ἂν ἡ τιμὴ τοῦ ΔZ_i εἴναι θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ

$$\sum \Delta X_i = \beta \sum \Delta Z_i + \gamma \sum \Delta \Phi_i \quad (14)$$

ἔξ ἧς πορίζομενα τὴν τιμὴν τοῦ β, ἣν ἀντιεσάγοντες εἰς τὴν ἐξίσωσιν (13), λαμβάνομεν μετὰ τὰς πράξεις

$$\Delta X_i - \frac{\sum \Delta X_i}{\sum \Delta Z_i} \Delta Z_i = \gamma (\Delta \Phi_i - \frac{\sum \Delta \Phi_i}{\sum \Delta Z_i} \Delta Z_i) \quad (15)$$

$$\eta \text{ καὶ } \Delta^* X_i = \gamma \Delta^* \Phi_i \quad (16)$$

πολ/ζοντες ἐκάστην τῶν ἐξισώσεων (16) ἐπὶ $+1$ ἢ -1 , ἀναλόγως τῆς ἀλγεβρικῆς τιμῆς τῶν συντελεστῶν τοῦ γ καὶ ἀθροίζοντες εἶτα κατὰ μέλη λαμβάνομεν

$$\sum \Delta^* X_i = \gamma \sum \Delta^* \Phi_i \quad (17)$$

$$\eta \quad \gamma = \frac{\sum \Delta^* X_i}{\sum \Delta^* \Phi_i}$$

κατ' ἀκολουθίαν αἱ τιμαὶ τῶν παραμέτρων σ , β , γ εἶναι

$$\alpha = \frac{\sum X_i}{\sum \Psi_i} - \beta \frac{\sum Z_i}{\sum \Psi_i} - \gamma \frac{\sum \Phi_i}{\sum \Psi_i}$$

$$\beta = \frac{\sum \Delta X_i}{\sum \Delta Z_i} - \gamma \frac{\sum \Delta \Phi_i}{\sum \Delta Z_i}$$

$$\gamma = \frac{\sum \Delta^* X_i}{\sum \Delta^* \Phi_i}$$

ἔξυπακούεται ὅτι ἂν ὑφίστανται πλείονες μεταβληταί, διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν παραμέτρων τῆς υἰοθετουμένης γραμμικῆς σχέσεως ἡ αὐτὴ μέθοδος θὰ ἀκολουθηθῆ.

8ον. Ἐ φ α ρ μ ο γ ῆ. — Δίδονται αἱ κάτωθι τέσσαρες χρονολογικαὶ σειραί, πᾶσαι συναρτήσεις τοῦ χρόνου t , καὶ ὑποθέτομεν ὅτι ἡ πρώτη μορφοῦται τῇ ταῦτοχρόνῳ ἐπιδράσει τῶν τριῶν ἄλλων καὶ ὅτι συνεπῶς μεταξὺ τῶν τεσσάρων ὑφίσταται ἐξάρτησις μορφῆς εὐθυγραμμικῆς (διὰ τὸ ἀπλούστερον).

X	Ψ	Z	Φ		
35	210	98	70	$\sum X = 204$	$\frac{\sum X}{\sum \Psi} = 0,176$
31	166	97	61	$\sum \Psi = 1158$	
32	182	99	65	$\sum Z = 600$	$\frac{\sum Z}{\sum \Psi} = 0,518$
31	174	92	60		
40	221	106	85	$\sum \Phi = 410$	$\frac{\sum \Phi}{\sum \Psi} = 0,354$
35	185	108	69		
204	1158	600	410		

ΔX	ΔZ	$\Delta \Phi$	$\Delta^* X$	$\Delta^* \Phi$	
-1,9	-10,7	-4,3	0,3	2,6	$\sum \Delta^* X = -0,7$
1,8	11,1	2,3	-0,2	0,6	$\sum \Delta^* \Phi = 9,4$
0	4,8	0,6	-0,7	0,1	$\gamma = \frac{\sum \Delta^* X}{\sum \Delta^* \Phi} = -0,074$
0,4	1,9	-1,6	0,2	1,9	$\frac{\sum \Delta X}{\sum \Delta Z} = 0,151$
-2,4	-18,8	-0,3	0,4	2,6	$\frac{\sum \Delta \Phi}{\sum \Delta Z} = 0,158$
2,5	12,2	3,5	-0,7	1,6	

$$\beta = \frac{\sum \Delta X}{\sum \Delta Z} - \gamma \frac{\sum \Delta \Phi}{\sum \Delta Z} = 0,162$$

$$\alpha = \frac{\sum X}{\sum \Psi} - \beta \frac{\sum Z}{\sum \Psi} - \gamma \frac{\sum \Phi}{\sum \Psi} = 0,119$$

ὁθεν ἡ ἐξίσωσις τῆς μερικῆς παλινδρομήσεως τοῦ X ὡς πρὸς Ψ, Z, Φ εἶναι $X = 0,119 \Psi + 0,162 Z - 0,074 \Phi$

Τιμαὶ παρατηρήσεως	Τιμαὶ ὑπολογισμοῦ	Ἀποκλίσεις
X	X	η
35	35,6	0,6
31	30,9	0,1
32	32,8	0,8
31	30,8	0,2
40	39,4	0,6
35	34,4	0,6
<hr/> 204	<hr/> 203,9	<hr/> 2,9

τὸ ἀπλοῦν μέσον σφάλμα εἶναι $\bar{\eta} = \frac{\sum |\eta|}{v} = 0,48$, τὸ ἀπλοῦν μέσον σφάλμα

ὡς πρὸς τὸ σύνολον τῶν παρατηρήσεων εἶναι μόλις 1,42 %, δηλ. ἡ ἐπιτευχθεῖσα προσέγγις εἶναι λίαν ἱκανοποιητικὴ. Ἡ ἐρμηνεία (ποσοτικῶς) τῆς εὐρεθείσης ἀναλυτικῆς ἐξαρτήσεως γίνεται διαφοριζομένης ταύτης διαδοχικῶς πρὸς ἕκαστον τῶν μεταβλητῶν, ἐξ οὗ προκύπτουσι.

$$dX = 0,119 d\Psi, \quad dX = 0,162 d\Phi, \quad dX = -0,074 d\Phi$$

ἦτοι εἰς πᾶσαν αὔξησιν τοῦ Ψ κατὰ μονάδα ($d\Psi = 1$), ἀντιστοιχεῖ ἀνάλογος αὔξησις τοῦ X ἴση πρὸς $dX = 0,119$ κλπ. Τὸ παραταθὲν παράδειγμα καθιστᾷ σαφῆ τὴν ἀπλότητα τῆς μεθόδου τοῦ Cauchy καὶ τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς εἶναι δυνατὸς ὁ καθορισμὸς τῶν ἐξισώσεων μερικῆς παλινδρομήσεως διὰ ταύτης. Ἐπὶ πλέον ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι ἀπηλλαγμένη κοπιωδῶν ὑπολογισμῶν, διότι περιορίζεται εἰς προσθαφαιρέσεις καὶ πηλίκια μόνον τῶν ὑπ' ὄψει ποσοτήτων καὶ ἐπὶ πλέον ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ δίδῃ κριτήριον ἐπὶ τῆς ἄχρι τοῦδε γενομένης ἐργασίας ὑπ' ἔποψιν ἀκριβείας αὐτῆς.